

POROČILO O DELU IN POSLOVANJU NACIONALNE AGENCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KAKOVOST V VISOKEM ŠOLSTVU V LETU 2022

Univerza v Novi Gorici | Foto: CasarsaTinta foto studio

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

UVOD

Pregled dela agencije, več analiz in poročil ob različnih dogodkih, povratne informacije visokošolskih deležnikov in samoevalvacija kažejo, da agencija uresničuje strateške cilje, ki si jih je postavila v strateškem obdobju do leta 2025.

Ob pripravi poročila o delu za leto 2022 je agencija opravila večino nalog iz akcijskega oziroma delovnega načrta. Nadaljevali smo postopke akreditacij in zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov, študijskih programov in višjih strokovnih šol, vključno s postopki za podaljšanje akreditacije univerz.

Prizadevali smo si za izboljšanje presoj po standardih kakovosti in postopkih za akreditacije in evalvacije. Dopolnili smo vodnik po zunanjih presojah ter slovensko različico pripravili v knjižni izdaji. Organizirali smo različna usposabljanja za strokovnjake in zaposlene, ki so bila namenjena izmenjavi izkušenj v praksi ter skupnemu oblikovanju usmeritev za pravilno presojo standardov kakovosti po vseh področjih presoje iz meril za akreditacijo.

V letu 2022 je bilo delo agencije še naprej osredinjeno na prizadevanja za samostojni zakon o kakovosti v visokem in višjem šolstvu, vendar pa je se zaradi menjave vlade nadaljnji postopek sprejema zakona ustavil. Samostojen zakon bi agenciji omogočil vse bolj potrebno sodelovanje v tujih akreditacijskih postopkih ter okrepil strokovnost odločanja v pritožbenih postopkih, zato si bomo še naprej prizadevali za samostojen zakon.

Samoevalvacija agencije je še ena od obsežnih nalog, ki smo jo začeli v letu 2022. Glavni cilj samoevalvacije agencije je izboljšati kakovost aktivnosti agencije ter izpolniti pogoje za podaljšanje članstva v Evropskem združenju agencij za kakovost v visokem šolstvu (ENQA) in Evropskemu registru agencij za kakovost v visokem šolstvu (EQAR). V decembru 2022 smo pripravili samoevalvacijsko poročilo, ki je podlaga za tretjo zunanjo presojo v sklopu tako imenovane usmerjene presoje skupine strokovnjakov ENQA.

V prvi polovici leta 2022 smo končali vsebinsko analizo poročil skupin strokovnjakov, nastalih na podlagi vzorčnih evalvacij, ter mednarodno analizo agencij za kakovost v visokem šolstvu. Pripravljati smo začeli tretjo sistemsko analizo akreditacijskih in evalvacijskih praks, ki zajema akreditacijska in evalvacijska poročila skupin strokovnjakov ter samoevalvacijska poročila visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol od leta 2018 do leta 2022.

Nadaljevali smo z mednarodnim sodelovanjem tako v sklopu mednarodnih delovnih skupin kot tudi mednarodnih srečanj in konferenc. V okviru predsedovanja Centralni- in vzhodnoevropski mreži agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (CEENQA) smo pripravili tematsko publikacijo ter soorganizirali letno skupščino CEENQA, na kateri so bili predstavili izsledke mednarodne analize neodvisnosti agencij..

Okrevanje po epidemiji ter digitalni in zeleni prehod so pospešili spremembe v terciarnem izobraževanju ter spodbudili razpravo o prihodnjem razvoju sistemov kakovosti. Še naprej bomo poglobljali sodelovanje z različnimi deležniki ter si z veliko mero odgovornosti prizadevali za kakovostno visokošolsko in višješolsko izobraževanje v Sloveniji.

dr. Franci Demšar, direktor

VSEBINA

I. PREDSTAVITEV AGENCIJE	3
II. PREGLED DELA AGENCIJE V LETU 2022	7
III. PREGLED DELA ORGANOV ODLOČANJA AGENCIJE NA PRVI IN DRUGI STOPNJI	13
<i>SVET AGENCIJE</i>	13
<i>PRITOŽBENA KOMISIJA</i>	16
IV. AKREDITACIJE IN EVALVACIJE V VISOKEM IN VIŠJEM ŠOLSTVU	18
V. PREDNOSTNE (POMEMBNE) NALOGE AGENCIJE V LETU 2022.....	25
<i>URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA NAČRTA 2022</i>	25
VI. PREGLED DELA PO SEKTORJIH V LETU 2022	26
VII. VIRI	33
VIII. KADRI	34

I. PREDSTAVITEV AGENCIJE

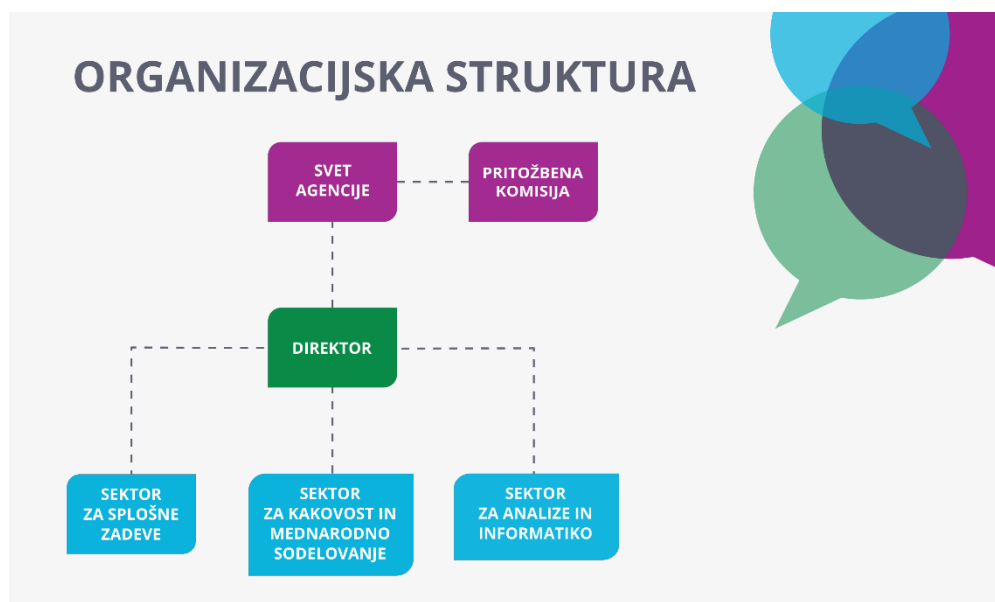
Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (agencija) je leta 2010 ustanovila Republika Slovenija kot osebo javnega prava za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu ter za razvojno in svetovalno delo. Agencija je neposredni nevladni proračunski uporabnik. Po javnem pooblastilu izdaja splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil ter posamične upravne akte. Pri svojem delovanju je samostojna in neodvisna, zavezana načelom strokovnosti, nepristranskosti, zakonitosti in politične nevtralnosti. Agencija je polnopravna članica Evropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu ENQA, Evropskega registra agencij za kakovost v visokem šolstvu EQAR, Evropskega konzorcija za akreditacijo ECA, Srednje- in vzhodnoevropskega združenja agencij za kakovost v visokem šolstvu CEENQA, kateremu od leta 2020 tudi predseduje, ter Mednarodnega združenja agencij za zagotavljanje kakovosti INQAAHE. S članstvom v mednarodnih združenjih za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu dokazuje skladnost svojega delovanja z evropskimi standardi in smernicami.

Poslanstvo

Agencija skrbi za primerljivost in mednarodno prepoznavnost slovenskega visokošolskega prostora ter se zavzema za nenehno izboljševanje njegove kakovosti. Deluje vsebinsko in formalno odgovorno, strokovno in neodvisno ter svetovalno do vseh deležnikov v terciarnem izobraževanju v skladu z evropskimi in svetovnimi smerni razvoja.

Vizija

Agencija bo z aktivnim udeleževanjem pri izvedbi procesov na področju zagotavljanja in izboljševanja kakovosti v visokem šolstvu spreminjala nacionalni in mednarodni visokošolski prostor.

SEKTORJI AGENCIJE opravljajo vse naloge na temeljnih področjih njenega delovanja, kar pomeni, da oblikujejo predloge meril in drugih predpisov, vodijo akreditacijske in evalvacijske postopke, posodablja informacijski sistem agencije, izdelujejo analize in smernice v podporo sistemom in presoji kakovosti, spletajo mrežo mednarodnih povezav, skrbijo za preglednost dela in komunikacijo z deležniki, pripravljajo gradiva za odločanje sveta agencije in za pritožbeno komisijo. Ena od temeljnih dejavnosti je tudi stalno

mednarodno sodelovanje s sorodnimi agencijami in zvezami agencij ter razvojno in svetovalno delo.

Agencija se je od leta 2018 zaradi izboljševanja dela večkrat organizacijsko preoblikovala. V letih 2020 in 2021 je delovala v štirih sektorjih: za kakovost; za analize; za mednarodno sodelovanje in informatizacijo; ter za splošne zadeve. Praksa je pokazala, da bi jih bilo zaradi boljše vsebinske povezanosti posameznih delovnih področij smiselno preoblikovati v tri, zato agencija od leta 2022 deluje v: sektorju za kakovost in mednarodno sodelovanje, sektorju za analize in informatiko ter sektorju za splošne zadeve. Vsak sektor ima svojega vodjo.

Naloge, ki jih opravljajo posamezni sektorji, se med seboj prepletajo oziroma so vsebinsko tesno povezane. Zato jih morajo velikokrat opravljati strokovni delavci iz različnih sektorjev. Temeljno dejavnost agencije, akreditacijske in evalvacijske postopke, vodijo tako delavci iz sektorja za kakovost in mednarodno sodelovanje kot tudi iz sektorja za analize in informatiko.

Natančnejši pregled nalog, povezanih z zunanjim presojanjem kakovosti visokega in višjega šolstva, po sektorjih:

Temeljna delovna področja po sektorjih so:

Direktor: dr. Franci Demšar, nadomešča ga Jožica Kramar
Sektor za kakovost in mednarodno sodelovanje Vodja: Klemen Šubic, nadomeščata ga Nataša Kramar in Gregor Rebernik Strokovni delavci: Anita Kajtezović, Martina Mravlja, Zala Sečnik
<ul style="list-style-type: none">- merila in drugi predpisi s področja kakovosti;- akreditacije in evalvacije;- spremembe študijskih programov;- sodelovanje z deležniki (zavodi/šolami, strokovnjaki);- komuniciranje in odnosi z javnostmi;- mednarodno delovanje;- organizacija in sodelovanje pri različnih domačih in mednarodnih dogodkih (konference, posveti, usposabljanja, delavnice);- vodenje in posodabljanje evidenc (o akreditacijah, evalvacijah, spremembah, VTI idr.);- projektno sodelovanje in delovanje (mikro-kvalifikacije, evropske univerze ipd.);- medsektorsko sodelovanje (integriteta, promocija zdravja, samoevalvacija ipd.);- arhiviranje vlog in drugih dokumentov.
Sektor za analize in informatiko: Vodja: Tatjana Debevec, nadomeščata jo Maja Milas in Andrej Krček Strokovni delavci: dr. Matjaž Štuhec, mag. Jernej Širok, Tatjana Horvat in Tilen Heco
<ul style="list-style-type: none">- načrti in poročila (letni delovni načrt ter poročilo o delu in poslovanju agencije, strategija);- analize, dokumenti, publikacije;- samoevalvacija agencije;- priročniki, vodniki;- organizacija in sodelovanje pri različnih dogodkih (konference, posveti, usposabljanja, delavnice);- prevajanje;- informacijski sistem eNakvis in povezovanje s podatkovnimi bazami (SICRIS, IZUM ipd.);

- notranji informacijski sistem iNakvis;
- medsektorsko sodelovanje (integriteta, promocija zdravja ipd.);
- vodenje in posodabljanje evidenc (o akreditacijah, evalvacijah, spremembah, VTI idr.).

Sektor za splošne zadeve:

Vodja: Barbara Zupančič Kočar; nadomeščata jo Mateja Bajuk Malešič in Snežana Mačar
Strokovni delavci: Slađana Tomić, Prudencija Perat, študent Filip Draženović

- zakonodaja, priprava notranjih pravnih aktov agencije;
- pomoč pri izvajanju dejavnosti s področja zagotavljanja kakovosti;
- delo za pritožbeno komisijo;
- finančne zadeve (izvrševanje proračuna);
- kadrovske zadeve;
- dostop do informacij javnega značaja;
- poslovno-administrativne naloge (pogodbena razmerja, sprejem in oddaja pošte, evidentiranje dokumentov idr.);
- sodelovanje v postopkih zunanjih in notranjih nadzorov;
- medsektorsko sodelovanje (integriteta, promocija zdravja, samoevalvacija ipd.);
- vodenje in posodabljanje kadrovskih in drugih evidenc iz svoje pristojnosti.

SVET AGENCIJE je najvišji organ odločanja. Sestavljen je tako, da omogoča od politike neodvisno odločanje in zagotavlja udeležbo vseh pomembnih deležnikov:

- 3 člane imenuje rektorska konferenca,
- 1 člana imenuje reprezentativno združenje samostojnih visokošolskih zavodov,
- 1 člana imenuje reprezentativno združenje višjih strokovnih šol,
- 2 člana študenta imenuje reprezentativna organizacija študentov v sodelovanju s študentskimi sveti,
- 1 člana imenujejo reprezentativna združenja delodajalcev po dogovoru,
- 1 člana imenujejo reprezentativni sindikati na področju visokega šolstva po dogovoru,
- 2 člana imenuje Vlada Republike Slovenije na podlagi javnega poziva (1 je strokovnjak na področju visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti v njem + 1 je strokovnjak na področju visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti v njem, ki študira ali dela v tujini).

Svet agencije:

- določa in sprejema merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov, študijskih programov, višjih strokovnih šol ter druge predpise, povezane s tem; vsi so objavljeni na spletnih straneh agencije;
- odloča o:
 - prvi akreditaciji visokošolskih zavodov in podaljšanju njihove akreditacije, podaljša jo lahko največ za 5 let,
 - akreditaciji študijskih programov, tudi mednarodnih skupnih študijskih programov, za nedoločen čas,
 - akreditaciji sprememb visokošolskih zavodov,
 - izpolnjevanju pogojev za vpis visokošolskega transnacionalnega izobraževanja v javno evidenco,
 - priglasitvah v tujini akreditiranih mednarodnih študijskih programov;
- sprejema mnenje o izpolnjevanju standardov kakovosti višjih strokovnih šol;
- daje priporočila visokošolskim zavodom in višjim strokovnim šolam za izboljšanje kakovosti vseh njihovih delavnosti, predvsem pa samoevalvacije, posodabljanja in izvajanja študijskih programov.

Preglednica 1: Člani sveta v letu 2022

Člani	Institucija, ki je imenovala člana:
dr. Boris Dular, predsednik sveta	Reprezentativna združenja delodajalcev
dr. Marjan Mernik, namestnik predsednika sveta	Rektorska konferenca
dr. Ivan Svetlik, kasneje dr. Goran Turk	Rektorska konferenca
dr. Peter Purg, kasneje Klemen Širok	Rektorska konferenca
dr. Sebastjan Kristovič	Reprezentativno združenje samostojnih visokošolskih zavodov
dr. Branko Škafar	Reprezentativno združenje višjih strokovnih šol
Andrej Pirjevec	Reprezentativna organizacija študentov v sodelovanju s študentskimi sveti
Klemen Peran	Reprezentativna organizacija študentov v sodelovanju s študentskimi sveti
Dr. Bruno Završnik	Reprezentativni sindikati na področju visokega šolstva
dr. Mirko Pečarič, kasneje dr. Julijana Kristl	Vlada Republike Slovenije
dr. Peter Verovšek	Vlada Republike Slovenije

PRITOŽBENA KOMISIJA je organ druge stopnje, ki odloča o pritožbah zoper odločitve sveta agencije v postopkih akreditacij visokošolskih zavodov in študijskih programov.

Pritožbeno komisijo imenuje svet agencije na podlagi javnega poziva. Pritožbeno komisijo sestavljajo trije člani, vsak član ima svojega namestnika. Člani izmed sebe imenujejo predsednika in namestnika predsednika. Namestnik nadomesti člana v postopkih odločanja v primeru njegove odsotnosti oziroma izločitve.

Pritožbeno komisijo Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu sestavljajo:

Člani	Mandat	Nadomešča
Uršula Habe Nagode, članica	20. 6. 2019 do 20. 6. 2023	
dr. Marko Novak, predsednik	20. 6. 2019 do 20. 6. 2023	Andreja Rakuša
dr. Barbara Toplak Perović, članica	20. 6. 2019 do 20. 6. 2023	Tina Tratnik

II. PREGLED DELA AGENCIJE V LETU 2022

Leta 2022 je agencija nadaljevala z uresničevanjem strategije svojega razvoja za obdobje 2021–2025, ki sledi ključnim prednostnim področjem agencije, predvsem želji po sprejemu zakona o kakovosti v visokem in višjem šolstvu, izboljšanju presoj po standardih kakovosti in postopkov za akreditacijo in evalvacijo, vsebinsko poglobljenemu analitičnemu delu, vzpostavitvi ažurnih baz podatkov o izbrani dejavnosti, upoštevanju usmeritev trajnostnega razvoja, aktivnemu mednarodnemu sodelovanju in proaktivnemu komuniciranju.

Na odločanje v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih – o podelitvi akreditacije ali zavrnitvi vloge zanjo, podaljšanju akreditacije ali morebitnem odvzemu – odločilno vpliva izpolnjevanje standardov kakovosti po področjih presoje kakovosti, določenih z merili:

PODROČJA PRESOJE KAKOVOSTI PO VRSTAH AKREDITACIJ OZIROMA ZUNANJIH EVALVACIJ

PRVA AKREDITACIJA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA	PODALJŠANJE AKREDITACIJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA IN ZUNANJA EVALVACIJA VIŠJE STROKOVNE ŠOLE
1. delovanje visokošolskega zavoda	1. delovanje visokošolskega zavoda ali višje strokovne šole
2. kadri	2. kadri
3. materialne razmere	3. študenti
	4. materialne razmere
	5. notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti, spreminjanje, posodabljanje in izvajanje študijskih programov
AKREDITACIJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	EVALVACIJA ALI VZORČNA EVALVACIJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA
1. sestava in vsebina študijskega programa	1. notranje zagotavljanje in izboljševanje kakovosti študijskega programa
2. zasnova izvedbe študijskega programa	2. spreminjanje in posodabljanje študijskega programa
	3. izvajanje študijskega programa

Agencija si nenehno prizadeva za zagotavljanje in izboljševanje kvalitativnega, strokovnega in objektivnega presojanja kakovosti v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih. Zato imenuje neodvisne skupine strokovnjakov – v katerih sta obvezno tuji strokovnjak in študent –, ki poglobljeno presojajo izpolnjevanje standardov kakovosti po vseh področjih presoje. Strokovnjake in kandidate zanje redno usposablja na posebnih srečanjih in delavnicah, jih seznanja z zakonskimi novostmi, novostmi v predpisih agencije in mednarodnih standardih za presojo kakovosti, nujnostjo nepristranskega, poglobljenega vsebinskega presojanja kakovosti, informacijami o lastnostih zunanjih presoj in zadovoljstvu z njimi, protokolom obiska visokošolskih zavodov in šol ter potrebami po izpolnjevanju drugih, prav tako pomembnih pogojev za strokovnjaka agencije, kot sta na primer sposobnost dela v skupini in spoštljiv odnos do sogovornikov. Ugotovitve skupine strokovnjakov so razvidne iz akreditacijskih in evalvacijskih poročil in so podlaga za odločitve o akreditacijah, zunanjih evalvacijah oziroma za pomembna priporočila za izboljšanje kakovosti.

Pomen sodelovanja

V Sloveniji je zunanje presojanje kakovosti visokega in višjega šolstva neločljivo povezano z dejavnim sodelovanjem študentov, učiteljev in raziskovalcev. Naša agencija, pa tudi njen predhodnik svet za visoko šolstvo, je ena od prvih v evropskem in širšem prostoru začela sodelovati s študenti na vseh ravneh: študenti so obvezni člani sveta agencije in vseh skupin strokovnjakov, njihove organizacije sodelujejo pri nastajanju zakonodaje, meril in drugih predpisov. Njim, tako kot učiteljem in raziskovalcem, je najprej namenjeno zunanje presojanje kakovosti. Naloga agencije je, da pripomore h kakovostnemu izobraževanju po javnoveljavnih študijskih programih. Javna veljavnost ali veljavnost pridobljenih diplom je namreč zagotovljena s pridobitvijo akreditacije, ki je v pristojnosti agencije.

Naloge v letnem delovnem načrtu agencije 2022 (LDN 2022) so bile opredeljene ob upoštevanju:

strateških ciljev agencije od leta 2021 do leta 2025:

- sprejem zakona o kakovosti v visokem šolstvu;
- izboljšanje presoje po standardih kakovosti in postopkov za akreditacije in evalvacije;
- vsebinsko poglobljeno analitično delo na izbranih področjih;
- vzpostavitev ažurnih baz podatkov o izbrani dejavnosti na visokošolskih zavodih;
- sledenje ciljem trajnostnega razvoja;
- poglobljeno mednarodno sodelovanje;
- proaktivno komuniciranje;

področij presoje po poslovníku kakovosti:

- akreditacije in zunanje evalvacije;
- notranji sistem kakovosti agencije;
- zunanji sistem kakovosti agencije;
- merila in drugi predpisi agencije;
- informacijski sistem in obveščanje;

vrednot agencije:

- strokovnost;
- transparentnost;
- razvoj.

Zakonodaja in drugi predpisi s področja kakovosti

Delovna skupina za pripravo predloga zakona o kakovosti v visokem in višjem šolstvu, ki je bila imenovana s strani MIZŠ, je v začetku leta 2022 na svoji seji podprla predlog zakona o kakovosti v visokem in višjem šolstvu za nadaljnjo obravnavo. Agencija je pripravila obrazložitve posameznih členov predloga zakona, utemeljitev s cilji in razlogi za sprejem zakona ter mednarodno primerjavo. Ker pa je spomladi 2022 prišlo do menjave vlade, so aktivnosti v povezavi z zakonom zastale. Jeseni 2022 je bilo s strani MIZŠ zagotavljano, da se bodo aktivnosti za sprejem zakona nadaljevale po tem, ko bo najprej pripravljena novela Zakona o visokem šolstvu.

Spomladi so bila spremenjena Merila za strokovnjake Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, in sicer obvezni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za vpis v register, zapis prilog k prijavi za vpis in zapis vsebine ocene o kandidatu, pogoji za podaljšanje vpisa v register oziroma izbris iz registra ter obveznosti strokovnjakov, vpisanih v register. Na novo je bilo določeno tudi, kdaj strokovnjakom miruje status vpisa v register strokovnjakov.

Jeseni je agencija pripravila osnutek spremembe Meril za mednarodno sodelovanje pri visokošolskem izobraževanju, ki podrobneje ureja predvsem spremembo mednarodnega skupnega študijskega programa v študijski program, ki ga izvaja samo slovenski visokošolski zavod, ukrepanje v primeru neustreznih sprememb študijskih programov (uvedba postopka izredne evalvacije, agencija o tem obvesti MIZŠ). Dokument je bil obravnavan na več sejah in poslan deležnikom v pripombe. Pri pripravi dokumenta so bila upoštevana tudi določila novega Zakona o strokovnih, znanstvenih in umetniških naslovih (ZSZUN), ki je začel veljati poletu 2022. Ker je bila konec leta v zakonodajni postopek vložena še novela ZSZUN, katere vsebina vpliva na besedilo meril, je bil sprejem sprememb meril prestavljen na naslednje leto.

Zaradi novega ZSZUN je bila pripravljena tudi sprememba Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov. Sprememba uvaja poimenovanja umetniških naslovov ter poimenovanja strokovnih, znanstvenih in umetniških naslovov v angleškem jeziku. Dodane so bile določbe glede izvedbe obiska oziroma ogleda prostorov, spremenjena določitev večjih pomanjkljivosti v 45. členu meril, in sicer v zvezi s spreminjanjem in posodabljanjem študijskega programa. Popravljen je bila še določba 49.a člena o poročanju o napredku in dopolnjena določba 50. člena o vzorčni evalvaciji študijskih programov. Ustrezno so bili popravljeni tudi obrazci za akreditacijske in evalvacijske postopke. Tudi tukaj je bil sprejem sprememb meril prestavljen na naslednje leto, ker je bila v zakonodajni postopek vložena prva novela ZSZUN, katere vsebina vpliva na besedilo meril.

Ker v skladu z ZViS sestavine obrazca Priloge k diplomi določi minister, pristojen za visoko šolstvo, na predlog agencije, je svet na svoji 182. seji obravnaval tudi predlog spremembe Pravilnika o prilogi k diplomi zaradi uskladitve z novim ZSZUN.

Analize, dokumenti, publikacije

Na začetku leta 2022 je bila končana in objavljena analiza vzorčnih evalvacij študijskih programov, za katere je značilen tako imenovani mednarodni vidik, ki je začela nastajati v drugi polovici leta 2021. Programi so razvrščeni v tri tematske sklope, in sicer: mednarodni skupni študijski programi, študijski programi v okviru visokošolskega transnacionalnega izobraževanja ter tisti, ki jih slovenski visokošolski zavodi izvajajo na dislociranih enotah v tujini.

Pripravljeni se je začela tretja sistemska analiza akreditacijskih in evalvacijskih praks, ki bo zajela vsa akreditacijska in evalvacijska poročila skupin strokovnjakov ter samoevalvacijska poročila visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol od leta 2018 do leta 2022. V ta namen je treba analizirati več kot 200 poročil; največ jih je nastalo v zvezi s presojanjem študijskih programov v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih, za katere so zbrani prvi izsledki in podatki. Nadaljuje se analiziranje poročil o podaljšanju akreditacije zavodom, evalvacijah šol in samoevalvacijah.

Jeseni 2022 je izšla letna publikacija agencije, ki je bila – poleg predstavitve agencije in letnega poročila o njenem delu – namenjena predstavitvi vodnika po zunanjih presoajah ter smernic za hibridno izobraževanje. Publikacija je bila natisnjena v slovenskem in angleškem jeziku, njena vsebina pa predstavljena na domačih in mednarodnih dogodkih.

Agencija je kontinuirano skrbela za dostopnost ključnih dokumentov in publikacij agencije mednarodni javnosti ter publikacij drugih akterjev v evropskem visokošolskem prostoru slovenski javnosti, s tem ko je poskrbela, da so bili dokumenti prevedeni v angleški oziroma slovenski jezik. Posebna skrb je bila namenjena terminološki doslednosti izrazov s področja kakovosti v visokem šolstvu, kar pripomore k standardizaciji ključnih konceptov s tega strokovnega področja v obeh jezikih.

Nadaljevala se je analiza znanstvenega, raziskovalnega, strokovnega in umetniškega dela nosilcev predmetov v študijskih programih, ki se izvajajo. Nastale so uporabne baze podatkov o tem, ki se pripravljajo sproti za vsak akreditacijski oziroma evalvacijski postopek in posredujejo strokovnjakom za pomoč pri strokovni presoji. Nastajati je začela tudi obširna baza podatkov o visokošolskih knjižnicah.

V preteklem letu se je nadaljevala mednarodna analiza neodvisnosti agencij za kakovost v visokem šolstvu, razširjena z znatnim vzorcem vključenih agencij, v katerem so tako agencije, članice skupnosti ENQA, kot tudi tiste, ki niso včlanjene vanjo. S ciljem krepitev analitičnega področja in izmenjave dobrih praks na področju neodvisnosti se je agencija povezala s CEENQA in posameznimi evropskimi agencijami. Okvir sodelovanja temelji na skupni organizaciji tematskih dogodkov in pripravi publikacij glede neodvisnosti (npr. letna skupščina in publikacija CEENQA).

Priročniki, vodniki

V knjižni izdaji je izšel Vodnik po zunanjih presojah, ki se je od objave prvega osnutka na spletnih straneh agencije v marcu 2021 in drugega dopolnjenega osnutka konec istega leta dopolnjeval in izboljševal v sodelovanju s predstavniki visokošolskih zavodov, višjih strokovnih šol, strokovnjakov agencije in drugih deležnikov. Organizirana so bila številna srečanja, predstavitve in posveti. Leta 2022 je bil vodnik dopolnjen s poglavjem o prvi akreditaciji visokošolskega zavoda ter s posebnostmi pri presojanju (mednarodnih) skupnih študijskih programov oziroma visokošolskega transnacionalnega izobraževanja ter habilitacij. Nastala je obsežna publikacija, ki vsebuje več kot 140 strani.

Vodnik po presojah in ustreznost njegovih usmeritev so dve leti pred izdajo končne različice preizkušali tako strokovni delavci, svet agencije in strokovnjaki v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih kot številni zavodi in šole v samoevalvacijskih postopkih. Obravnava strukturne lastnosti zunanjih presoj in odstopanja oziroma odmike pri presojah. Podrobneje predstavi posebnosti in pomembne neustreznosti zunanjih presoj po posameznih standardih kakovosti in vrstah postopkov, daje usmeritve za pravilno presojno na vseh področjih, predpisanih z merili. Posebna pozornost je namenjena ocenjevanju kakovosti znanstveno-raziskovalnega, strokovnega oziroma umetniškega dela, pedagoškega dela, praktičnega izobraževanja ter vsebine in izvajanja študija. Poudarjene so posebnosti stopenj in vrst študija, njegove disciplinarne vpetosti in nekatere institucionalne posebnosti zato, da bi bilo presojanje kakovosti bolj poglobljeno, vsebinsko, večplastno in natančno.

Konec leta 2022 je bil vodnik preveden v angleški jezik, angleška različica bo v knjižni izdaji izšla na začetku leta 2023.

Organizacija in sodelovanje pri dogodkih

Agencija je v preteklem letu izvedla številna tematska in usklajevalna srečanja za strokovnjake in druge deležnike, s poudarkom na obravnavi vodnika po presojah. Poleg predstavitve zunanjih in notranjih lastnosti presoj ter nedoslednosti pri ugotavljanju izpolnjevanja standardov kakovosti za zunanjo evalvacijo šol je bil na teh usklajevanjih velik poudarek dan vsebinsko poglobljeni samoevalvaciji njihove dejavnosti. Direktor je agencijo zastopal na različnih domačih dogodkih, pri čemer gre izpostaviti posvet o prihodnosti univerz, ki ga je organizirala Rektorska konferenca RS, ter posvet o avtonomnosti univerz, ki ga je organizirala Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Tudi sicer se zaposleni agencije redno udeležujejo različnih dogodkov v slovenskem visokošolskem prostoru, kjer aktivno sodelujejo (okrogle mize, izmenjave kadra, izobraževanja itd.).

V juniju 2022 je agencija organizirala mednarodno konferenco na temo hibridnega študija ter v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki in delovno skupino agencije pripravila *Smernice hibridnega pristopa v terciarnem izobraževanju*. Jeseni 2022 se je nadaljevalo tudi izobraževanje kandidatov za strokovnjake agencije, na katerem so bila predstavljene predpisi, ki jih strokovnjaki uporabljajo pri svojem delu, način dela v skupini strokovnjakov, ugotovitve ob izkušnjah pri presojah in uporaba vodnika po presojah. Gre za obvezno izobraževanje, ki mu sledi usposabljanje kandidatov v praksi – pri akreditaciji ali evalvaciji konkretnega zavoda, šole ali študijskega programa. Decembra 2022 je sektor za analize in informatiko v sodelovanju pripravil letni posvet za visoko in višje deležnike, na katerem je bil predstavljeno poročilo o delu za leto 2022, delovanje sveta agencije, vodnik po zunanjih presojah in samoevalvacijsko poročilo za preteklo obdobje.

Mednarodno sodelovanje

V letu 2022 je agencija nadaljevala z rednim sodelovanjem v mreži CEENQA, ki temelji na skupni organizaciji tematskih dogodkov, pripravi publikacij glede različnih tematskih vsebin, idr. V okviru mreže smo se udeleževali rednih dvomesečnih delovnih srečanj agencij na daljavo, pripravili tematsko publikacijo ter soorganizirali letno skupščino, na kateri je sodelavka agencije predstavila izsledke mednarodne analize neodvisnosti agencij. Obenem je direktor agencije ponovno izvoljen kot predsednik mreže.

Nadaljevali smo s študijskimi obiski tujih agencij, kot so AKKV, HCERES, QAA, AZVO, ACQAHE, ki so primarno namenjena krepitvi sodelovanja v evropskem prostoru, prepoznavanju skupnih problemov agencij ter izmenjavi primerov dobrih praks in predlaganju ustreznih rešitev

Agencija je aktivno vpeta v delovanje združenja ECA od leta 2009, ko je bila sprejeta v članstvo. Trenutno z združenjem sodelujeta dva zaposlena, eden na mestu člana sveta ECA. Prednostne aktivnosti združenja so usmerjene v nadaljevanje izobraževanj in treningov na področju internacionalizacije in evropskega pristopa, organizacijo webinarjev in razprav ter zagotavljanje podpore pri projektih članic združenja. Letos sta se treninga s področja zagotavljanja kakovosti skupnih študijskih programov udeležila dva zaposlena.

V začetku junija se je agencija pridružila tudi delovni skupini ENQA, ki se ukvarja s pripravo smernic na področju akademske integritete, tako za visokošolske zavode kot tudi agencije za kakovost. Predvsem s prehodom na urgentno in hibridno izobraževanje ter z dostopnostjo različnih tehnoloških rešitev je namreč zaznano povečanje tveganj na področju zagotavljanja akademske integritete v Evropi in širše. Sodelovanje v skupini ENQA ponuja možnosti za spremljanje najnovejših dobrih in slabih praks ter reševanje izzivov tudi v slovenskem visokošolskem prostoru.

V letu 2022 se je poleg sodelovanja v mrežah CEENQA, ECA in ENQA nadaljevalo sodelovanje v delovni skupini za spremljanje bolonjskega procesa na področju kakovosti (Bologna Follow-Up Group, BUFG).

Agencija je še naprej krepila mednarodne stike in organizirala tematska srečanja, tako na daljavo kot tudi fizično. Leto 2022 se je končalo z obiskom predstavnikov federalne agencije za kakovost Bosne in Hercegovine (Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguravanje kvalitete, HEA), na katerem so bile načrtane možnosti za še tesnejše nadaljnje sodelovanje.

Informacijski sistem agencije (eNakvis in iNakvis)

V letu 2022 je bil na dokončno razvit eNakvis 2.0. Postavljen je bil na testno in šolsko okolje. Od poletja so lahko do njega preko šolskega okolja dostopali zunanji deležniki (predvsem zavodi), ki so nam podali povratne informacije o delovanju prenovljene

aplikacije. Jeseni se je pričelo varnostno preverjanje aplikacije s strani MJU. Do konca leta je bila opravljena prva stopnja (dvostopenjsko)preverjanja. Ob koncu leta se je začela druga stopnja preverjanja (penetracijski testi).

V letu 2022 je agencija nadaljevala z razvojem notranjega informacijskega sistema iNakvis, ki je bil prvič poskusno vzpostavljen leta 2020. V preteklem letu smo znotraj sistema razvili novo evidenco delovnega časa zaposlenih. Evidentiranje zdaj poteka izključno preko aplikacije iNakvis. Evidenca vsebuje podatke o prisotnosti, poročilih o delu na domu, dopustih, izobraževanjih, službenih poteh in drugih odsotnostih. Omogočen je tudi avtomatski prenos podatkov v sistem MFERAC s čimer smo prihranili čas pri ročnem vnašanju podatkov in zmanjšali možnost napak.

Vzpostavljena je bila tudi evidenco osnovnih sredstev agencije, ki inventurni komisiji omogoča lažje delo pri vsakoletnem popisu osnovnih sredstev, hkrati pa evidenco uporabljamo tudi za načrtovanje investicij.

Nazadnje je bila v iNakvis dodana še evidenca poročil strokovnjakov, ki preko spletne storitve omogoča avtomatsko pošiljanje podatkov o objavljenih poročilih strokovnjakov v podatkovno bazo DEQAR (The Database of External Quality Assurance Results).

Komuniciranje

Agencija vse od zadnje zunanje evalvacije agencije (leta 2018) veliko pozornosti in časa posveča aktivnemu, jasnemu, točnemu in pravočasnemu komuniciranju, tako z notranjimi kot zunanji deležniki. V ta namen uporablja svojo spletno stran kot ključno komunikacijsko orodje za obveščanje javnosti. Spremljajoča orodja so družbena omrežja (Twitter in YouTube) in obveščanje po elektronski poti (e-novičnik). Na spletni strani in družbenih omrežjih ažurno objavlja in informira o vseh dogodkih, novicah in drugih pomembnih obvestilih. Agencija je v okviru promocijskih aktivnosti tudi v letu 2022 nadaljevala s projektom snemanja predstavitvenih filmov, pri čemer je tokrat pozornost na višjih strokovnih šolah. Projekt se bo zaključil v letu 2023.

Temeljna dejavnost agencije, ki je povezana s kakovostjo in vodenjem akreditacijskih ter evalvacijskih postopkov, ostaja osrednja smer razvoja in aktivnosti celotne agencije. Več kot polovica zaposlenih vodi akreditacijske in evalvacijske postopke. Agencija je v septembru in oktobru izvedla več fokusnih skupin s predstavniki visokošolskih zavodov, ki so bili evalvirani v obdobju zadnjih dveh let za pridobivanje povratnih informacij glede izvedbe postopkov. Poudarek je bil na izvedbi evalvacijskih obiskov na daljavo, pri čemer so se zavodi v splošnem zelo pozitivno odzvali tako na delo strokovnih delavcev agencije kot tudi na delo strokovnjakov. Agencija tudi sicer z vsemi pomembnimi deležniki organizira redne sestanke, hkrati pa je direktor agencije v minulem letu zaključil tudi projekt obiska vseh visokošolskih zavodov v Sloveniji. Tudi ti obiski so bili namenjeni zbiranju povratnih informacij o delovanju agencije. Slednja od leta 2019 vsako leto organizira mednarodno konferenco o kakovosti v visokem šolstvu z različnimi aktualnimi tematikami iz visokega šolstva. Še naprej bomo poglobljali sodelovanje s visokoškolskimi zavodi in višjimi šolami ter drugimi deležniki, katerim želimo posredovati aktualne, točne in uporabne informacije o slovenskem visokem in višjem šolstvu.

III. PREGLED DELA ORGANOV ODLOČANJA AGENCIJE NA PRVI IN DRUGI STOPNJI

SVET AGENCIJE

Svet agencije se je v letu 2022 sestal na štirinajstih sejah, od tega na enajstih rednih ter treh dopisnih, na katerih je odločal o imenovanju skupin strokovnjakov v evalvacijskih in akreditacijskih postopkih, o podaljšanju roka vlagatelju za pripravo odgovora na poziv sveta agencije ter potrdil samoevalvacijsko poročilo agencije. Dopisne seje je bilo treba sklicati zaradi nemotenega izvajanja postopkov ter potrditve samoevalvacijskega poročila agencije.

Odločitve sveta o akreditacijah in zunanjih evalvacijah visokošolskih zavodov, študijskih programov in višjih strokovnih šol so prikazane v poglavju III Akreditacije in evalvacije v visokem in višjem šolstvu na strani 20. V letu 2022 so potekale akreditacije študijskih programov, zunanje evalvacije visokošolskih zavodov, vzorčne evalvacije študijskih programov ter spremljanje napredka na podlagi priporočil skupin strokovnjakov.

Svet je poleg tega sprejel Akt o spremembah in dopolnitvah Meril za strokovnjake Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, sprejel predlog za vzorčno evalvacijo študijskih programov (študijski programi tretje stopnje), potrdil načrt zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol za leto 2023 in sprejel predlog javnega poziva za imenovanje namestnika člana pritožbene komisije.

Obravnaval je osnutek sprememb Meril za mednarodno sodelovanje pri visokoškolskem izobraževanju, ki podrobneje ureja spremembo mednarodnega skupnega študijskega programa v študijski program, ki ga izvaja samo slovenski visokošolski zavod, ukrepanje v primeru neustreznih sprememb programov (uvedba postopka izredne evalvacije, agencija o tem obvesti MIZŠ) in postopanje visokošolskega zavoda v primeru prenehanja sodelovanja pri mednarodnem skupnem študijskem programu, ki je bil akreditiran pri drugi agenciji in priglašen NAKVIS.

Sprejel je predlog javnega poziva kandidatom za vpis v register strokovnjakov, predlog spremembe Meril za akreditacijo zaradi uskladitve z novelo Zakona o strokovnih, znanstvenih in umetniških naslovih na področju umetniških naslovov ter Akt o spremembah in dopolnitvah Poslovnika o delu sveta agencije. Obravnaval je predlog sprememb in dopolnitve Meril za mednarodno sodelovanje v zvezi z akreditacijo mednarodnega skupnega študijskega programa, njenim prenehanjem, odstopom od sodelovanja pri izvajanju takšnega študijskega programa oziroma njegovo spremembo, njegovo izredno evalvacijo in pogodbo VTI.

Na rednih sejah so potekale tudi tematske razprave, podrobneje predstavljene v nadaljevanju.

Dokumenti agencije

Svet agencije je obravnaval, dal soglasje, sprejel oziroma se seznanil z naslednjimi dokumenti o delu in poslovanju agencije:

- Poročilo o delu in poslovanju agencije v letu 2021 (17. 2. 2022, 172. seja sveta);
- Delovni in finančni načrt za leto 2022 (17. 2. 2022, 172. seja sveta);
- Poročilo o napredku agencije za 2021 (17. 2. 2022, 172. seja sveta);
- Potrditev vzorca študijskih programov za evalvacijo v letu 2023 (15. 9. 2022, 179. seja);

- Potrditev načrta zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol v letu 2023 (16. 6. 2022, 177. seja);
- Smernice za določanje ustreznih srednješolskih programov za vpis v univerzitetne študijske programe (38. člen Zakona o visokem šolstvu) (15. 9. 2022, 179. seja);
- Samoevalvacijsko poročilo agencije 2020-2022 (20. 10. 2022, 181. seja, 15. 12. 2022, 183. seja, 22. 12. 2022, 184. dopisna seja);
- Akt o spremembah in dopolnitvah Poslovnika o delu sveta agencije (20. 10. 2022, 181. seja).

Sprejem in spremembe meril in drugih predpisov, obravnava predlogov

Svet agencije je na svoji 179. seji, 15. 9. 2022, sprejel Akt o spremembah in dopolnitvah Meril za strokovnjake Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu – sprememba se je nanašala predvsem na obvezne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za vpis v register, pogoje za podaljšanje vpisa v register oziroma izbris iz registra ter obveznosti strokovnjakov, vpisanih v register. Na novo je bilo opredeljeno, kdaj strokovnjakom miruje status vpisa v register strokovnjakov.

Svet agencije je sprejel več tolmačenj Minimalnih standardov za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih:

- na 179. seji, 15. 9. 2022, je ponovno sprejel tolmačenje glede izjem od trimesečnega zaporednega delovanja v tujini. V vseh primerih, ki niso neposredno povezani z epidemijo koronavirusa covid-19, je za izvolitev v naziv po 28. in 34. členu predpisa treba izpolniti pogoj neprekinjenega najmanj 3-mesečnega delovanja v tujini in ga ni možno izpolniti v delih;
- na svoji 181. seji, 20. 10. 2022, je sprejel tolmačenje v zvezi s prehajanjem z naziva znanstvenega svetnika v naziv rednega profesorja, v zvezi z vrstnim redom izvolitev oziroma menjanjem področja izvolitve ter glede upoštevanja strožjih pogojev za izvolitev v naziv, ki jih določajo merila visokošolskega zavoda.

Vsa tolmačenja sveta so objavljena na spletni strani agencije.

Tematske obravnave

Na 172. seji je svet dal soglasje k Letnemu poročilu za leto 2021 in načrtu dela za leto 2022. Seznanil se je s poročilom o napredku agencije za 2021, ki po tretjem in drugem sklopu standardov ESG obravnava napredek agencije glede na ugotovitve in priporočila skupine strokovnjakov organizacije ENQA, ki je opravila zunanjo presojo agencije. Na 173. seji se je seznanil s tematsko analizo poročil strokovnjakov v postopkih zunanje evalvacije študijskih programov, ki se izvajajo kot VTI, na dislociranih enotah v tujini oziroma kot skupni študijski programi. Analiza napotuje k razmisleku o smiselnosti nepremišljene ali samoumevne promocije internacionalizacije študija, če ne prepoznamo jasne povezave med kakovostjo študija in njegovo internacionalizacijo. Svet je ugotovil, da se marsikateri skupni študijski program ne izvaja.

Na 181. seji je obravnaval predlog samoevalvacijskega poročila agencije, ki je obenem osnova za zunanjo presojo agencije. Dokument za obdobje od 2020 dalje obravnava kakovost delovanja agencije, napredek od zadnje zunanje presoje in predlaga izboljšave. V sodelovanju s predstavniki zunanjih deležnikov ga je izdelala skupina za samoevalvacijo. Poročilo vsebuje predstavitev agencije in slovenskega visokošolskega sistema s podatki o akreditacijah in evalvacijah ter notranjem sistemu kakovosti. V nadaljevanju obravnava ciljna področja po drugem in tretjem delu standardov ESG. Opredeli se do uresničevanja priporočil s prejšnje zunanje presoje agencije ter predstavi tako SWOT analizo kot aktualne izzive za naslednje samoevalvacijsko obdobje. Ugotovitve v poročilu so podprte z izsledki mnenjske ankete deležnikov, ankete o zadovoljstvu zaposlenih, ankete o ugotavljanju

učinkovitosti izvajanja evalvacijskih obiskov na daljavo ter sestankov z deležniki. Opirajo se tudi na letno poročilo agencije in njene baze podatkov. Ena ključnih ocen v poročilu je, da agencija deluje v skladu s standardi ESG in izpolnjuje pogoje za podaljšanje članstva v organizacijah ENQA in EQAR.

Na 182. seji se je seznanil s prispevkoma na temo neodvisnosti v javnem sektorju in neodvisnosti agencij za kakovost v visokem šolstvu, ki sta bila predstavljena tudi na generalni skupščini CEENQA. Neodvisnost se povezuje s tem, v kakšnem obsegu država s kadrovanjem posega v institucije, v katerih ima prevladujoč vpliv. Na področju visokega šolstva in še posebej zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu je ureditev pri nas razmeroma dobra in pri upravljanju sodelujejo tudi drugi relevantni deležniki. V različnih delih Evrope pa so opazne razlike in nekatere agencije izkazujejo nižjo stopnjo neodvisnosti.

Na 183. seji je obravnaval dopolnjen predlog samoevalvacijskega poročila agencije. S poročilom se je že seznanil in usklajeno je bilo tudi z deležniki. Na osnutek poročila pa je za namen zunanje evalvacije agencije dal pripombe še koordinator organizacije ENQA, in sicer v zvezi z opredelitvijo samoevalvacijskega obdobja, podrobnostmi o akreditacijskih in evalvacijskih postopkih agencije, časovnico vključevanja deležnikov v pripravo SWOT analize, pojasnitvijo prihodnjih izzivov za agencijo, vpisnimi pogoji na univerzitetne študijske programe ter statističnimi podatki za tekoče leto.

Nasprotje interesov

Svet agencije je v letu 2022 obravnaval dva primera povezana s konfliktom interesov pri presojah. V enem primeru je svet zaradi odziva vlagatelja, ki je zaradi preteklega neuspešnega sodelovanja izpostavil konflikt interesov, zamenjal člana skupine strokovnjakov. V drugem primeru je svet ponovno prejel zahtevo za izločitev predsednika skupine strokovnjakov zaradi očitka pristranskosti presoje. Svet je na prvi obravnavi zahtevo zavrnil, na kar je vlagatelj vložil pritožbo, ki ji je pritožbena komisija ugodila. Na drugi obravnavi se je svet agencije seznanil z odločbo pritožbene komisije in bo postopek imenovanja nadaljeval v letu 2023.

Vpis strokovnjakov v register

Ob rednem vpisovanju 21 kandidatov v register strokovnjakov, ki so uspešno opravili usposabljanje, je svet agencije v letu 2022 podaljšal vpis v register tudi 22 strokovnjakom. 29. 9. 2022 je na 180. seji potrdil javni poziv kandidatom za vpis v register strokovnjakov. Nanj se je prijavilo 38 kandidatov z deficitarnih področij, kandidatov za presojo višjih strokovnih šol in kandidatov študentov. Izobraževanje kandidatov za strokovnjake je bilo 11. novembra 2022 in 25. novembra 2022.

Tožbe in pritožbe

V letu 2022 je svet oz. predsednik sveta obravnaval pritožbe, povezane z:

- zahtevami za izločitve strokovnjakov (17. 2. 2022, 172. seja, 15. 9. 2022, 179. seja);
- sklepi o zavrženju vlog za podaljšanje akreditacije članic univerze (21. 4. 2022, 174. seja).

V vseh primerih je svet pritožbe poslal pritožbeni komisiji v odločanje.

Samoevalvacija agencije

S samoevalvacijo želi agencija analizirati kakovosti njenega dela ter pregledati prednosti in priložnosti za izboljšanje. Agencija je v sklopu samoevalvacije preverila mnenja deležnikov o zunanjem presojanju kakovosti ter akreditacijskih in evalvacijskih postopkih in njihovem vplivu na kakovost v terciarnem izobraževanju

Priprava samoevalvacijskega poročila agencije je bila v letu 2022 prioriteta naloga, ker bo v začetku leta 2023 agencijo zunanje evalvirala skupina predstavnikov ENQA. Poročilo je podlaga za tretjo zunanjo presojo v sklopu tako imenovane usmerjene presoje («Targeted review») skupine strokovnjakov ENQA. Glavni cilj samoevalvacije agencije je izboljšati kakovost aktivnosti agencije ter izpolniti pogoje za podaljšanje članstva v ENQA in EQAR.

Samoevalvacijsko poročilo je skupina za samoevalvacijo, ki je bila imenovana v začetku leta 2022, pripravila v nekoliko drugačni strukturi kot pretekla leta. To je posledica predvsem drugačne vrste presoje skupine strokovnjakov ENQA. Namen usmerjene zunanje presoje agencije je pregled ciljnih področij delovanja agencije, predvsem ugotovljenih delnih skladnosti, bistvenih sprememb delovanja agencije od pretekle presoje ter aktualnih izzivov pri doseganju skladnosti z ESG. Poudarek usmerjene presoje ENQA je tudi pomoč agenciji pri prizadevanjih za nenehno izboljševanje kakovosti njenega dela.

Samoevalvacijska skupina je s predstavniki ENQA uskladila časovnico za zunanjo presojo agencije, vključno z datumom oddaje samoevalvacijskega poročila, priprave na obisk in obisk strokovne komisije ENQA, ki bo v marcu 2023.

PRITOŽBENA KOMISIJA

Pritožbena komisija je tudi v letu 2022 obravnavala in odločila o vseh zadevah, ki so ji bile odstopljene v odločanje. Zasedala je na šestih sejah (v februarju, marcu, maju, septembru, oktobru in novembru) in odločila o enajstih zadevah. Tudi v letu 2022 je večino pritožb (sedem) vložil isti visokošolski zavod kot v prejšnjih letih, pri obravnavi katerih je, tako kot v letu 2021 zaradi izkazanega konflikta interesov prišlo do izločitve dveh članov pritožbene komisije. Pritožbena komisija je v letu 2022 na štirih sejah odločala v sestavi enega člana in dveh namestnikov izločenih članov, na dveh sejah pa v sestavi dveh članov in enega namestnika.

Na februarski seji je pritožbena komisija odločala o pritožbi visokošolskega zavoda zoper sklep, s katerim je predsednik sveta agencije, enako kot v letu 2021, zavrnil zahtevo pritožnika za izločitev člana sveta agencije iz postopka. Pritožbi je ugodila in zadevo ponovno vrnila organu prve stopnje v ponovno odločanje. Na seji v mesecu marcu je pritožbena komisija obravnavala dve pritožbi zoper sklep sveta, s katerim je ta zavrnil zahtevo visokošolskega zavoda za izločitev predsednika skupine strokovnjakov iz postopka. Pritožbama je ugodila in zadevi z vsebinskim napotilom vrnila svetu agencije v ponovno odločanje. Zadevi sta se ponovno vrnila v obravnavo pritožbeni komisiji na seji v mesecu oktobru, odločitvi sveta sta bili enaki kot prejšnjič, pritožbena komisija pa je odločila enako kot prvič in dala svetu agencije še podrobnejše napotke o tem, kaj mora upoštevati in o čem mora se mora opredeliti pri ponovnem odločanju.

Na seji v mesecu maju je pritožbena komisija odločala o treh pritožbah vlagatelja(ev) zoper sklep, s katerim je svet agencije odločil, da vlogo za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda zavrže. Pritožbena komisija je pritožbam nekaterih pritožnikov ugodila in izpodbijane sklepe odpravila, pritožbe nekaterih pa v drugi točki svoje odločitve zavrgla. Zoper te odločitve pritožbene komisije v drugi točki so visokošolski zavodi na Upravnem sodišču RS sprožili upravne spore. Pritožbena komisija je na svojih sejah v

mesecu septembru in novembru zoper vse tri tožbe pripravila odgovore. Zadeve na upravnem sodišču RS še niso zaključene.

IV. AKREDITACIJE IN EVALVACIJE V VISOKEM IN VIŠJEM ŠOLSTVU

Akreditacijske odločitve v visokem šolstvu

Svet agencije je leta 2022:

- podelil akreditacijo 9 študijskim programom,
- podaljšal akreditacijo 13 visokošolskim zavodom,
- sprejel 4 spremembe visokošolskih zavodov,
- zaključil 17 postopkov vzorčnih evalvacij študijskih programov,
- ustavil postopek zaradi umika petih vlog za akreditacijo študijskega programa,
- zavrzel eno vlogo za akreditacijo študijskega programa in štiri vloge za vzorčno evalvacijo programa.

Zunanje evalvacije višjih strokovnih šol

Svet agencije je sprejel devet mnenj o tem, da šole dosegajo z zakonom in merili predpisane standarde kakovosti ter eno mnenje, v katerem je ugotovil neskladnosti oziroma večje pomanjkljivosti pri delovanju šole.

Natančnejši podatki so razvidni iz preglednic in pojasnil.

Preglednica 2:

OBRAVNAVA VLOG, VLOŽENIH PRED LETOM 2022			
Vrsta postopka	Vrsta akreditacije	Število odločitev sveta	Odločitev
Visokošolski zavod	Podaljšanje akreditacije	13	9 podaljšanj za polno obdobje in 4 za skrajšano obdobje
Visokošolski zavod	Izredna evalvacija	1	Podaljšanje za skrajšano obdobje
Visokošolski zavod	Preoblikovanje zavoda	3	2 pozitivni in 1 negativna odločitev
Višja strokovna šola	Zunanja evalvacija	5	4 pozitivna mnenja in 1 negativno mnenje
Študijski program	Akreditacija	6	5 pozitivnih in 1 negativna odločitev
Študijski program	Akreditacija	3	Umik vloge
Študijski program	Akreditacija	1	Vloga zavržena
Študijski program	Vzorčna evalvacija	2	Ugotovljene neskladnosti.
Študijski program	Vzorčna evalvacija	4	Vloga zavržena

POJASNILO:

V preglednici je prikazano število akreditacijskih in evalvacijskih odločitev v letu 2022 o vlogah, ki so bile vložene pred tem letom.

Preglednica 3:

OBRAVNAVA VLOG, VLOŽENIH V LETU 2022 (od 1. 1. do 31. 12. 2022)					
Vrsta postopka	Vrsta akreditacije	Predvideno število vlog	Število prejetih vlog	Število odločitev sveta	Odločitev *opombe
Visokošolski zavod	Podaljšanje akreditacije	7	8*	0	*Eden od zavodov je vlogo oddal v letu 2022 namesto 2023.
Visokošolski zavod	Akreditacija lokacije	2	3	2	Pozitivne
Višja strokovna šola	Zunanja evalvacija	9	8	5	
Študijski program	Akreditacija	20	14	7	4 pozitivne odločitve, 2 vlogi sta bili umaknjeni, 1 vloga je bila zavržena
Študijski program	Izredna evalvacija	/	1	0	
Študijski program	Vzorčna evalvacija	20	21*	15	6 programov z ugotovljenimi neskladnostmi. *Ena od vlog za vzorec 2023 je bila oddana v 2022.

POJASNILO:

V letu 2022 je agencija predvidela 63 vlog za akreditacije in evalvacije, prejela jih je 54.

Evalvacije vzorca študijskih programov so namenjene svetovanju visokošolskim zavodom pri izboljševanju kakovosti izvajanja, posodabljanja oziroma spreminjanja in samoevalvacije študijskih programov. Evalvacijski postopek se ne konča z odločbo, temveč s priporočili visokošolskemu zavodu za izboljšanje kakovosti.

V letu 2022 so se prek vzorčne evalvacije presojali študijski programi tretje stopnje s poudarkom na presoji znanstveno-raziskovalnega dela.

Pri petih programih tretje stopnje in dveh programih nižje stopnje iz prejšnjega obdobja so bile ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti zaradi (povzeto):

- kontaktne ure predmetov študijskega programa niso bile izvajane v skladu z učnimi načrti ali z veljavno zakonodajo;
- učni izidi predmetov in njihovo izvajanje ni bilo prilagojeno stopnji in vrsti študijskega programa;
- notranji in zunanji deležniki niso bili ustrezno vključeni v pripravo samoevalvacijskega poročila;
- krog kakovosti za evalvirani študijski program ni bil sklenjen;
- izvajanje univerzitetnega študijskega programa ni bilo ločeno od izvajanja visokošolskega strokovnega študijskega programa;
- znanstveno-raziskovalni projekti niso bili relevantni;
- znanstveno-raziskovalna aktivnost nosilcev predmetov je bila pomanjkljiva;

- možno je bilo pridobivanje kompetenc in izdelave zaključnih del s področij, za katera študijski program ni akreditiran;
- pravila za dokončanje študija niso bila poenotena za vse študente;
- postopki vpisa v študijski program so nejasni.

V teh primerih je svet vlagatelju naložil rok za odpravo in poročanje o ugotovljenih neskladnostih oziroma pomanjkljivostih.

Pri programih, kjer so bile ugotovljene zgolj priložnosti za izboljšanje, je svet agencije odločil, da vlagatelj zapisane priložnosti za izboljšanje upošteva pri samoevalvaciji študijskega programa, kar naj bo razvidno tudi iz samoevalvacijskih poročil, in o tem v roku enega oziroma dveh let pisno obvesti svet.

Svet se je 19-krat seznanil s poročilom o napredku v postopkih akreditacije programa, vzorčne evalvacije in v postopkih podaljšanja akreditacije zavoda. V primerih študijskih programov z visokošolskih zavodov, ki so v postopkih podaljšanja akreditacije, je svet odločil, da se poročila o napredku posredujejo skupinam strokovnjakov pri institucionalnih presoajah.

Svet agencije je štirim visokošolskim zavodom podaljšal akreditacijo za skrajšano obdobje. Izpostavljeni so bili sledeči vzroki (povzeto):

- nezadostna strokovna, razvojna oziroma raziskovalna dejavnost ter neizpolnjevanje pogojev za vključevanje študentov in učiteljev vanjo;
- notranji sistem kakovosti ni omogočal sklenitve kroga kakovosti na več ali vseh področjih delovanja visokošolskega zavoda;
- neustrezno posodabljanje vsebine in izvajanje študijskih programov (ni zagotovljeno pridobivanje kompetenc, kontaktne ure niso izvedene v skladu z načrtom in minimalnimi zakonskimi standardi, itd.);
- neizpolnjevanje zakonskih določil pri sestavi univerzitetnih organov;
- neustrezna knjižnična dejavnost (neustrezen kader, pomanjkljivo gradivo, vpis v bazo Cobiss).

V letu 2022 je svet obravnaval tri pobude za izredno evalvacijo študijskega programa in visokošolskega zavoda. V vseh primerih je pred sprejemom odločitve o uvedbi postopka izredne evalvacije pobude oziroma prijavljen sum večjih kršitev posredoval vodstvom zadevnih visokošolskih zavodov v odziv.

Svet v dveh primerih postopka ni uvedel, ker:

- visokošolski zavod že v zaključni fazi postopka izredne evalvacije, v katerem je skupina strokovnjakov ugotovila več neskladnosti, zato uvedba izredne evalvacije študijskega programa ni smiselna;
- je visokošolski zavod ustrezno pojasnil navedbe v pobudi.

V primeru enega študijskega programa je svet uvedel izredno evalvacijo, saj je obstajal utemeljen sum o pomanjkljivem oziroma neskladnem izvajanju študija.

Na Upravnem sodišču še vedno poteka upravni spor zoper dve negativni odločitvi o akreditaciji in podalšanju akreditacije študijskega programa.

V načrtu zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol je bilo 8 postopkov zunanjih evalvacij VSŠ ter 1 višja strokovna šola iz načrta leta 2021. Ena višja strokovna šola iz načrta 2022 je vlogo oddala 3. 1. 2023.

Svet agencije je skupno sprejel 9 odločitev oziroma pozitivnih mnenj o izpolnjevanju standardov kakovosti, ki so določeni z Merili za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol. Pri eni višji šoli je svet agencije izdal mnenje, da ne izpolnjuje standardov kakovosti na področju strokovnega izobraževanja, izvajanja študijskega programa, kadrovske strukture in notranje organiziranosti (več pod pojasnilom preglednice 3).

Preglednica 4:

NEGATIVNE ODLOČITVE SVETA V LETU 2022 (od 1. 1. do 31. 12. 2022)			
Vrsta postopka	Vrsta akreditacije	Število odločitev	Opombe
Visokošolski zavod	Preoblikovanje zavoda	1	
Študijski program	Akreditacija	1	
Višja strokovna šola	Zunanja evalvacija	1	Gre za mnenje sveta agencije.

POJASNILO:

Svet agencije ni podelil akreditacije enemu programu, sprejel negativno odločitev glede preoblikovanja visokošolskega zavoda, ker za to niso bili izpolnjeni z ZViS določeni pogoji in standardi kakovosti po merilih za akreditacijo. Prav tako je izdal negativno mnenje za višjo strokovno šolo o izpolnjevanju standardov kakovosti, ki so določeni z Merili za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol.

Poglavitni vsebinski vzroki za negativne odločitve sveta so bili:

- neustrezna habilitacija nosilca (področna primernost);
- vsebinska nedoslednost študijskega programa;
- vlagatelj ni izpolnjeval nujno potrebnih materialnih razmer, kot to zahteva 15. člen Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (v nadaljevanju: Merila za akreditacijo);
- nerazvito raziskovalno delo s področja študijskega programa;
- neustrezno priznavanje praktičnega izobraževanja ter neustrezno praktično izobraževanje
- neprimeren način izvajanja študijskega programa, kadar je študentom onemogočeno pridobivanje s študijskim programom določenih kompetenc oziroma učnih izidov;
- nestrokovna kadrovska zasedba in nezagotavljanje strokovnega razvoja kadrov.

Preglednica 5:

ŠTEVILO NEREŠENIH VLOG NA DAN 31. 12. 2022			
Vrsta postopka	Vrsta akreditacije	Število nerešenih vlog	Opombe
Visokošolski zavod	Podaljšanje akreditacije	12	5 vlog je bilo vloženih jeseni, 2 vlogi sta bili v pritožbenem postopku, 1 vloga je za podaljšanje univerz, ki so izjemno kompleksni.
Visokošolski zavod	Preoblikovanje zavoda	1	Vloga je bila v pritožbenem postopku.
Visokošolski zavod	Akreditacija lokacije	1	Vloga je bila oddana konec oktobra 2022.
Študijski program	Akreditacija	7 + 2	3 vloge so bile vložene v drugi polovici leta, pri 3

ŠTEVILO NEREŠENIH VLOG NA DAN 31. 12. 2022

Vrsta postopka	Vrsta akreditacije	Število nerešenih vlog	Opombe
			vlogah se odločanje pričakuje do marca 2023.
Študijski program	Izredna evalvacija programa	1	Vloga je bila oddana novembra 2022.
Študijski program	Podaljšanje akreditacije	1	Poteka upravni spor na Upravnem sodišču.
Študijski program	Vzorčna evalvacija	6	1 vloga za vzorec 2023 je bila oddana v letu 2022, 2 vlogi sta bili za presojo načrtovani jeseni.
Višja strokovna šola	Zunanja evalvacija	3	1 vloga je bila vložena septembra, 2 vlogi sta bili vloženi tik pred poletjem.

POJASNILO:

Pri postopkih za akreditacijo študijskih programov so razlogi za nerešene vloge naslednji:

- 3 vloge so bile vložene med septembrom in decembrom 2022, zato se postopki v skladu z zakonom in merili za akreditacijo še niso mogli končati in se nadaljujejo v letu 2023;
- dopolnitve vlog vlagateljev;
- pridobitev mnenja pristojnega ministrstva, ko gre za reguliran študijskih program;
- v dveh postopkih je bila vložena tožba, o kateri mora odločiti Upravno sodišče Republike Slovenije.

Pri postopkih za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda so razlogi za nerešene vloge naslednji:

- 5 vlog je bilo oddanih septembra 2022, kar pomeni, da so se navedeni postopki šele začeli;
- postopki za podaljšanje akreditacije visokošolskim zavodom so po zakonu in merilih za akreditacijo dolgotrajnejši in kompleksnejši. Postopek predvideva dva evalvacijska obiska, širšo skupino (mednarodnih) strokovnjakov, posebej pri postopkih za podaljšanje akreditacije univerzam;
- v času študijskih počitnic zaradi odsotnosti različnih skupin deležnikov (študenti, diplomanti, učitelji, predstavniki delodajalcev idr.) praviloma ni mogoče izvesti evalvacijskih obiskov, kar nekoliko podaljša trajanje postopkov.

Primerjava z letom 2021

V primerjavi z letom 2021 je svet agencije sprejel manj pozitivnih odločitev v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih, in sicer:

Visoko šolstvo

- akreditacije študijskih programov: 17 leta 2021; 9 leta 2022;
- prve akreditacije visokošolskih zavodov: 1 leta 2021; 0 leta 2022;
- podaljšanje akreditacije visokošolskim zavodom: 5 leta 2021; 13 leta 2022;
- spremembe visokošolskih zavodov: 9 leta 2021; 4 leta 2022;
- vzorčne evalvacije študijskih programov: 27 leta 2021; 17 leta 2022.

Skupaj: 2021: 59 pozitivnih odločitev, 2022: 43 pozitivnih odločitev.

Leta 2022 je bilo 37 obiskov v postopkih podaljšanja akreditacije visokošolskih zavodov, izredne evalvacije študijskih programov in visokošolskih zavodov, akreditacije študijskih programov in vzorčne evalvacije študijskih programov (v letu 2021 jih je bilo 30, vendar so bile bolj obsežne).

Agencija je pregledala in evidentirala 478 sprememb študijskih programov (v letu 2021 jih je bilo 612).

Višje šolstvo

- evalvacijski obiski šol: 10 v letu 2021 in 10 v letu 2022;
- mnenja o doseganju z zakonom predpisanih standardov: 3 v letu 2021 in 9 v letu 2022;
- mnenje s pridržkom: 2 v letu 2021, 0 v letu 2022;
- mnenja, kjer so bile pri izpolnjevanju z zakonom predpisanih standardov ugotovljene večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti: 1 v letu 2021 in 1 v letu 2022.

Preglednica 7: Število akreditacij študijskih programov glede na Klasius-P-16 primerjava med letoma 2021 in 2022

Klasius-P-16	Leto	Število akreditiranih programov	Vseh akreditiranih programov v letu	Odstotek akreditiranih programov
[01] Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	2021	1	17	5,9
[01] Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	2022	0	9	0
[02] Umetnost in humanistika	2021	2	17	11,8
[02] Umetnost in humanistika	2022	1	9	11,1
[03] Družbene vede, novinarstvo in informacijska znanost	2021	2	17	11,8
[03] Družbene vede, novinarstvo in informacijska znanost	2022	1	9	11,1
[04] Poslovne in upravne vede, pravo	2021	4	17	23,5
[04] Poslovne in upravne vede, pravo	2022	3	9	33,3
[05] Naravoslovje, matematika in statistika	2021	6	17	35,3
[05] Naravoslovje, matematika in statistika	2022	1	9	11,1
[06] Informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)	2021	1	17	5,9
[06] Informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)	2022	2	9	22,2
[07] Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	2021	1	17	5,9

Klasius-P-16	Leto	Število akreditiranih programov	Vseh akreditiranih programov v letu	Odstotek akreditiranih programov
[07] Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	2022	2	9	22,2
[09] Zdravstvo in socialna varnost	2021	2	17	11,8
[09] Zdravstvo in socialna varnost	2022	2	9	22,2
[10] Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	2021	2	17	11,8
[10] Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	2022	0	9	0

OPOMBA:

Klasifikacija KLASIUS-P-16 je implementacija klasifikacije ISCED-F 2013, ki je nadomestila ISCED 1997 in je začela veljati 1. 1. 2018 s spremembo Uredbe o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (Ur. l. RS, št. 8/17). Klasius-P-16 je namenjen nacionalnemu in mednarodnemu statističnemu zbiranju podatkov in poročanju.

V. PREDNOSTNE (POMEMBNE) NALOGE AGENCIJE V LETU 2022

V poglavju je prikazano delo agencije, ki ga je opravljala poleg vodenja akreditacijskih in evalvacijskih postopkov in drugih nalog, potrebnih za njeno delovanje, kot so kadrovske in finančne. Gre za prednostne naloge, ki jih je agencija načrtovala in si jih postavila v letu 2021.

URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA NAČRTA 2022

Naloge v akcijskem načrtu so opredeljene oziroma določene ob upoštevanju:

A) **strateških ciljev agencije** od leta 2021 do leta 2025:

- a) Sprejem zakona o kakovosti v visokem šolstvu (R)
- b) Izboljšanje presoje po standardih kakovosti in postopkov za akreditacije in evalvacije (S)
- c) Vsebinsko poglobljeno analitično delo na izbranih področjih (S)
- d) Vzpostavitev ažurnih baz podatkov o izbrani dejavnosti na visokošolskih zavodih (T)
- e) Sledenje ciljem trajnostnega razvoja (R)
- f) Poglobljeno mednarodno sodelovanje (S)
- g) Proaktivno komuniciranje (T)

B) **področij presoje** po poslovniku kakovosti:

- a) akreditacije in zunanje evalvacije
- b) notranji sistem kakovosti agencije
- c) zunanji sistem kakovosti agencije
- d) merila in drugi predpisi agencije
- e) informacijski sistem in obveščanje

C) **vrednot agencije:**

- a) strokovnost
- b) transparentnost
- c) razvoj

V zadnjih treh stolpcih akcijskega načrta je označena povezava posameznih nalog s cilji, področji presoje in vrednotami: z veliko začetnico pred posamezno skupino (za strateške cilje je to črka A, za področja presoje B, za vrednote pa C) ter malo črko, s katero je označen konkretni cilj, področje ali vrednota. S tem bo omogočen jasen vpogled v uresničevanje strateških ciljev in nalog agencije po področjih presoje iz poslovnika kakovosti v skladu z vrednotami, ki si jih je postavila.

Predvsem vrednote agencije, pa tudi področja presoje in strateški cilji, so pri marsikateri nalogi tesno povezani med seboj oziroma bi jih bilo mogoče označiti več ali pa kar vse; zato so označeni tisti, za katere je mogoče presoditi, da prevladujejo.

VI. PREGLED DELA PO SEKTORJIH V LETU 2022

SEKTOR ZA KAKOVOST IN MEDNARODNO SODELOVANJE		
Aktivnost/naloga	Vsebina	Kategorija
Predlogi sprememb, meril, obrazcev, predlog za pisanje poročil	Posodobitev meril glede na nov zakon.	Merila in drugi predpisi
Akreditacijski in evalvacijski postopki (dodeljevanje, vodenje in odločanje)	Dodeljevanje postopkov, vodenje postopkov, pregled in priprava gradiva za sejo sveta, pregled in obravnava na sejah sveta agencije, dopisi in odločbe.	Akreditacije in evalvacije
- redni mesečni sestanki	Redni mesečni sestanki za pregled gradiva in obravnavo odprtih vprašanj (prvi četrtek v mesecu).	
Skrb za iNakvis (postopkovnik)	Predlog optimizacije postopkovnika v iNakvisu.	Akreditacije in evalvacije
Medresorsko sodelovanje	Medsektorsko sodelovanje na področju sprememb zakonodaje v visokem šolstvu, resolucije nacionalnega programa visokega šolstva ter na področju drugih tematik, povezanih z oblikovanjem in nadgrajevanjem sistema kakovosti slovenskega visokega šolstva.	Sodelovanje z deležniki
Obiski zavodov in sodelovanje z deležniki	Spletni ali fizični sestanki s predstavniki različnih visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol z namenom obveščanja deležnikov o delovanju NAKVIS ter vzpostavljanju zaupanja vrednih odnosov.	Sodelovanje z deležniki
Spremljanje aktualnih praks in novosti ter priprava predlogov	S sodelovanjem v delovnih skupinah mednarodnih združenj in sodelovanjem na različnih mednarodnih in nacionalnih dogodkih agencija spremlja primere aktualnih praks in novosti na področju izboljševanja kakovosti ter jih smiselno vključuje v svoje postopke in prakse.	Sodelovanje z deležniki
Načrtovanje in izvedba usposabljanj strokovnjakov	Priprava programa usposabljanja strokovnjakov in izvedba delavnic ter dogodkov za strokovnjake agencije.	Usposabljanja
Javne evidence	Aktivnosti povezane z vzpostavljanjem, vodenjem in posodabljanjem javnih evidenc, ki jih po ZViS vodi agencija.	Evidence
- Mesečno posodabljanje javne evidence po seji sveta	Posodabljanje javnih evidenc po sejah sveta.	
Arhiviranje	V skladu z Zakonom o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA) poteka redno arhiviranje končanih zadev.	Evidence
- Arhiviranje spisov zaključenih zadev	Arhiviranje spisov zaključenih zadev.	
Register strokovnjakov	Pregled, spremljanje vpisov v register strokovnjakov, vodenje evidenc ter priprava poziva za kandidate za strokovnjake agencije.	Evidence

- Mesečno posodabljanje registra po seji sveta	Posodabljanja registra po sejah sveta.	
- Pregled poteklih vpisov (2x letno, 16.6. in 15.12.)	Pregledovanje poteklih vpisov.	
Sodelovanje v združenjih in organizacijah (ENQA, ECA, CEENQA,...)	Aktivno sodelovanje v združenjih agencij za kakovost, katerih član je NAKVIS.	Mednarodno
Projektno sodelovanje	Sodelovanje na projektih, vključitev v projekte povezane s pripravo mikrodokazil.	Mednarodno
Komuniciranje in odnosi z javnostmi	Aktivnosti povezane s sprotim in dvosmernim komuniciranjem ter obveščanjem javnosti (deležnikov visokega šolstva) s področja delovanja NAKVIS.	Komuniciranje
- Priprava izjav, odgovorov, predstavitvenih besedil, družbena omrežja	Priprava izjav za javnost, odgovorov na novinarska vprašanja, predstavitvenih besedil agencije, interakcija na družbenih omrežjih, stiki s posameznimi področnimi novinarji.	
- Notranje komuniciranje	Interno redno obveščanje o delovanju agencije in načrtovanih aktivnostih (+ nadgradnja iNakvis – notranje komuniciranje).	
- Priprava načrta komuniciranja - diseminacija rezultatov samoevalvacije	Diseminacija rezultatov samoevalvacije.	
Skrb za spletno stran in socialna omrežja	Sprotno posodabljanje in ažuriranje spletne strani (slovenske in angleške različice - skrb za prevode vsebin) ter sprotna objava in sledenje aktualnih objav.	Komuniciranje
- Novice in objava ključnih sporočil, priprava in obdelava večpredstavnostnih vsebin	Priprava in objava novic (+ drugih dokumentov) na spletni strani, posodabljanje in prilagoditve spletne strani glede na potrebe, objava ključnih informacij / drugih interaktivnih vsebin na družabnih omrežjih (Twitter + Youtube), priprava in obdelava različnih večpredstavnostnih vsebin (video, slike, logotipi, itd.).	
e-novičnik	Mesečna priprava in objava e-novičnika na spletni strani agencije ter elektorsko sporočanje deležnikom.	Komuniciranje

SEKTOR ZA SPLOŠNE ZADEVE		
Aktivnost/naloga	Vsebina	Kategorija
Zakonodaja (višje in visoko šolstvo)	Sodelovanje v delovni skupini za zakon; Pregled in preučitev pripomb; Usklajevanje besedila predloga zakona; obrazložitev členov zakona.	Predpisi
Notranji pravni akti	Priprava novih pravilnikov in posodobitve; akti o spremembah sistemizacije; čistopisi notranjih pravnih aktov .	Predpisi
- Priprava notranjih pravil od prejema do arhiviranja dokumenta	Zajem in dolgoročna hramba svojega dokumentarnega in arhivskega gradiva v digitalni obliki ter spremljevalnih storitev – aktivnost se prenese v leto 2023.	
GDPR	Svetovanje in ozaveščanje zaposlenih glede obdelave osebnih podatkov; sodelovanje s pooblaščenimi osebo za varstvo podatkov; prilagoditev vodenja OP glede na določbe ZVOP-2.	Predpisi
- Prilagoditev vodenja OP glede na določbe ZVOP-2	Prilagoditve delovanja agencije ob začetku veljavnosti ZVOP-2.	
Pravna podpora svetu agencije	Sodelovanje na sejah sveta, pregled zapisnikov sej, pomoč pri oblikovanju predlogov sklepov, spremljanje trajanja mandatov članov.	Podpora kakovosti
- Pozivi za imenovanje novih članov ob poteku mandata	Pozivi za imenovanje novih članov in urejanje zadev v zvezi z začetkom delovanja novih.	
- Imenovanje novega člana ob poteku mandata dr. Završnika	enega člana imenujejo reprezentativni sindikati na področju visokega šolstva po dogovoru - usklajevanje s sindikati - 2 sta poslala imenovanje svojega člana brez dokazila o dogovoru.	
- Pravna podpora za delo sveta agencije	Sodelovanje na sejah sveta agencije, skrb za zakonitost odločitev sveta agencije.	
- Oblikovanje sklepov sveta agencije	Pregled zapisnikov sej, pomoč pri oblikovanju predlogov sklepov.	
Pravna pomoč strokovnim delavcem pri vodenju postopkov	Pravna pomoč strokovnim delavcem pri vodenju postopkov.	Podpora kakovosti
- Svetovanje pri vodenju postopkov	Svetovanje pri vodenju postopkov.	
Priprava pravnih mnenj	Proučitev problematike in priprava pravnega mnenja o posameznih dilemah pri uporabi zakonodaje.	Podpora kakovosti
- Pravna mnenja	Proučitev problematike in priprava pravnega mnenja o posameznih dilemah pri uporabi zakonodaje.	
Sestava pritožbene komisije	Skrb za sestavo/ članstvo v pritožbeni komisiji .	Pritožbena komisija

- Imenovanje zadnjega namestnika člana pritožbene komisije	Oblikovanje in objavljanje javnih pozivov za imenovanje zadnjega namestnika člana pritožbene komisije.	
Podpora pri delu	Podpora pri delu pritožbene komisije.	Pritožbena komisija
Zaposlovanje	Izvedba postopkov zaposlitv.	Kadrovske zadeve
- Javni natečaj za direktorja agencije	Izvedba javnega natečaja za direktorja agencije.	
Plače	Priprava podatkov za obračun plač.	Kadrovske zadeve
Izobraževanje in zdravo delovno okolje	Spremljanje potreb po izobraževanju, letni načrt izobraževanja, varstvo pri delu, promocija zdravja, družini prijazno podjetje.	Kadrovske zadeve
- Načrt izobraževanja za 2023		
Avtorske pogodbe za strokovnjake	Priprava avtorskih pogodb in finančnih dokumentov za izplačilo obdavčljivih izplačil fizičnim osebam.	Finančne zadeve
Finančna izplačila	Priprava finančnih dokumentov za plačila obveznosti agencije .	Finančne zadeve
Izvrševanje proračuna	Aktivnosti, povezane z izvrševanjem proračuna.	Finančne zadeve
Vodenje postopkov v zvezi z zahtevami za dostop do informacij javnega značaja	Vodenje postopkov v zvezi z informacijami javnega značaja.	Informacije javnega značaja
Katalog informacij javnega značaja	Priprava kataloga in posodobitev.	Informacije javnega značaja
Dajanje splošnih informacij z delovnega področja agencije	Dajanje splošnih informacij in podatkov z delovnega področja agencije.	Informacije javnega značaja
Pogodbena razmerja	Sodelovanje pri evidenčnih javnih naročilih.	Poslovno-administrativne naloge
Sprejem in oddaja pošte ter evidentiranje dokumentov	Sprejem in oddaja pošte v fizični in elektronski obliki.	Poslovno-administrativne naloge
Poslovni stiki	Sodelovanje pri organizaciji in koordiniranju poslovnih stikov.	Poslovno-administrativne naloge
Zunanji nadzor	Priprava zahtevane dokumentacije in sodelovanje z nadzornimi organi.	Nadzori
Notranja revizija	Priprava zahtevane dokumentacije in sodelovanje z notranjim revizorjem.	Nadzori
Kadrovske zadeve	Vodenje kadrovskih evidenc.	Evidence in dokumentacija

Finančne zadeve	Vodenje finančnih evidenc.	Evidence in dokumentacija
Evidence obdelave osebnih podatkov	Evidence obdelave osebnih podatkov.	Evidence in dokumentacija

SEKTOR ZA ANALIZE IN INFORMATIKO		
Aktivnost/naloga	Vsebina	Kategorija
Poročilo o delu in poslovanju agencije v letu 2021	Pregled opravljenih nalog iz akcijskega načrta 2021, dela sveta agencije, pritožbene komisije in virov.	Načrti in poročila
Letni delovni načrt agencije 2022	Priprava letnega delovnega načrta (LDN 2022).	Načrti in poročila
Poročilo o vzorčnih evalvacijah študijskih programov in tematska analiza	Analiziranje poročil o vzorčnih evalvacijah študijskih programov po zaokroženih tematikah.	Načrti in poročila
Sistemska analiza	Sistemska analiza se opravlja za daljše obdobje - od 3 do 5 let po vnaprej sprejeti metodologiji. Gre za obširno analizo akreditacij in evalvacij v visokem in višjem šolstvu ter samoevalvacij zavodov in šol v tem obdobju. Izsledki analize narekujejo vsebinske usmeritve in izboljšave pri presojanju kakovosti.	Analize, dokumenti, publikacije
Letna publikacija agencije	Agencija vsako leto izda publikacijo, v kateri predstavi svojo organizacijo, naloge, poslanstvo in vrednote, delo v preteklem koledarskem letu, obdela aktualno tematiko ter praviloma objavi zbornik razprav iz vsakoletne mednarodne konference. Publikacija je v slovenskem in angleškem jeziku.	Analize, dokumenti, publikacije
Letni posvet s strokovnjaki agencije in predstavniki zavodov/šol	povabi vse pomembne deležnike v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih. Namenjen je predstavitvi novosti pri delu agencije, izmenjavi mnenj, obravnavi primerov dobre prakse, skupnemu reševanju morebitnih težav, pa tudi obravnavi aktualne tematike, prepoznane v analizah evalvacijskih in akreditacijskih praks.	Posveti
Raziskovanje	Agencija podatke o raziskovalnih dosežkih nosilcev študijskih programov posreduje skupini strokovnjakov, ki jih potrebuje za presojanje njihovega znanstvenega, strokovnega, raziskovalnega oziroma umetniškega dela v skladu z merili za akreditacijo in evalvacijo. Za posamezne visokošolske učitelje je prikazano število objav v indeksiranih revijah in število kakovostnih objav (takih, ki so v zgornji četrtini citiranosti glede na metodologijo SICRIS) v zadnjih	Zunanje baze podatkov

	petih letih. Agencija si jih pridobi od Instituta informacijskih znanosti (IZUM).	
Knjižnice	Agencija je spodbudila Ministrstvo za kulturo za pripravo Pravilnika, ki naj bi bil sprejet v prvi polovici leta 2023.	Zunanje baze podatkov
Zaposlovanje	Aktivnosti za pridobitev podatkov glede zaposlenosti diplomantov slovenskih visokošolskih zavodov.	Zunanje baze podatkov
Prevajanje	Agencija skrbi za ažurne prevode vseh pomembnih dokumentov; od predpisov (meril, standardov), samoevalvacijskih poročil, vodnikov, analiz, smernic... do vsakoletne publikacije agencije.	Prevajanje
Tolmačenje	Tolmačenje iz slovenščine v angleščino in nasprotno se zagotavlja predvsem na obiskih zavodov in šol, kadar se udeleženci ne želijo ali ne morejo sporazumevati v angleščini, ki je zaradi tujih strokovnjakov v skupinah strokovnjakov (obveznost po ZViS) delovni jezik v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih; lahko pa tudi na drugih dogodkih, na primer pri zunanji evalvaciji agencije ob obisku predstavnikov ENQA.	Prevajanje
Vzdrževanje informacijskega sistema	<u>eNakvis</u> je informacijski sistem, namenjen zunanjim uporabnikom. Gre predvsem za urejanje akreditacijskih in evalvacijskih postopkov. Del nalog je povezan z rednim vzdrževanjem (posodabljanje programske opreme, odpravljanje napak), del pa z investicijskim. Sem spadajo optimizacija delovanja aplikacije, izboljšana uporabniška izkušnja, večja preglednost ipd. Organizirani so redni usklajevalni sestanki z univerzami, zavodi/šolami ter drugimi uporabniki podatkov, kot sta MIZŠ (eVŠ) in CPI. <u>iNakvis</u> je notranji informacijski sistem agencije, namenjen strokovnim delavcem; tako pri evidentiranju delovnega časa, dopustov ... kot pri vodenju postopkov, analizah, pisanju poročil, načrtov ipd.	eNakvis
Pomoč pri sistemski analizi	Dogovor o načinu dela in bazah podatkov.	iNakvis
Poročilo o napredku agencije v posameznem letu	Agencija vsako leto presodi napredek pri svojem delu v skladu s priporočili strokovnjakov ENQA - skladnost svojega delovanja z ESG.	Samoevalvacija agencije

Pojasnilo k pregledu dela po sektorjih

Večina nalog, določenih v akcijskem načrtu za posamezen sektor, je bila izpolnjena, preostale naloge (npr. akreditacijski in evalvacijski postopki, tematske analize, pravna podpora svetu agencije ter strokovnim delavcem pri vodenju postopkov, organizacija srečanj z visokošolskimi in višješolskimi deležniki, vzdrževanje informacijskega sistema, izvrševanje proračuna) so del stalnih nalog agencije, ki se uresničujejo vsako leto.

Aktivnosti v zvezi z zakonom o kakovosti v visokem in višjem šolstvu so po seji delovne skupine v januarju zaradi menjave vlade zastale. Nadaljevale naj bi se po sprejemu novele Zakona o visokem šolstvu.

Zunaj akcijskega načrta za leto 2022 je bila v mesecu decembru pripravljena in sprejeta nova sprememba sistemizacije, ki je uvedla nekaj novih delovnih mest, na tej podlagi pa so bile za nekatere zaposlene pripravljene tudi nove pogodbe o zaposlitvi.

Zaradi poteka mandata oziroma pogodbe o zaposlitvi direktorja agencije v mesecu aprilu 2023, je bil konec leta 2022 objavljen javni natečaj za direktorja agencije.

V letu 2022 je agencija začela krepiti aktivnosti za pridobitev podatkov o zaposlenosti diplomantov slovenskih visokošolskih zavodov, ki se bodo nadaljevale tudi v letu 2023.

Nalog v zvezi s prilagoditvijo vodenja osebnih podatkov določbam Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) tudi v letu 2022 ni bilo mogoče izvesti, ker je bil zakon sprejet šele konec leta 2022, veljati pa je začel konec januarja 2023.

Pregled dela po sektorjih v letu 2022 lahko sklenemo z ugotovitvijo, da je agencija vse načrtovane naloge ter finančno porabila vsa finančna sredstva, kar ocenjujemo zelo dobro.

Agencija si je sproti pridobivala mnenja različnih visokošolskih in višješolskih deležnikov in temeljito začela s postopkom samoevalvacije agencije, ki ga bo nadaljevala z obiskom skupine strokovnjakov ENQA v marcu 2023. Že zdaj pa lahko ugotovimo, da smo postavili dobre temelje za delo v letu 2023.

VII. VIRI

FINANČNA SREDSTVA

Realizacija državnega proračuna agencije za leto 2022PP	Politika / Glavni program / Podprogram / Proračunska postavka	Sprejeti proračun 2022 (v EUR) – pred REBALANSOM	Veljavni proračun 2022 (v EUR)	Realizacija proračuna 2022 (v EUR)	Delež realizacije proračuna v sprejetem proračunu
1	2	3	4	5	6 = 5 / 4
	02 – Visoko šolstvo, znanost, tehnologija in informacijska družba				
	0201 – Visoko šolstvo				
	020101 – Visokošolsko izobraževanje				
9885	Plače	814.199,00	826.413,32	826.413,32	100 %
9886	Materialni stroški	257.176,49	247.172,18	247.169,39	100 %
9887	Investicije	82.261,00	89.166,75	89.166,75	100 %
9888	Kakovost visokega šolstva	400.884,51	391.768,75	391.768,75	100 %
	SKUPAJ	1.554.521,00	1.554.521,00	1.554.518,21	100 %

Delež realizacije proračuna v sprejetem proračunu (plače, materialni stroški, investicije, kakovost visokega šolstva) je v letu 2022 znašal **100%**.

Poraba dodeljenih sredstev v letu 2022 je v primerjavi z letom 2021 enaka, t. j. 100 %. Znotraj razpoložljivega proračuna so se med letom naredile prerazporeditve glede na nujnost nastalih obveznosti.

Primerjava porabljenih sredstev na agenciji od leta 2016 do leta 2022

	Leto 2016	Leto 2017	Leto 2018	Leto 2019	Leto 2020	Leto 2021	Leto 2022
INTEGRALA SREDSTVA							
Plače	569.367	575.233	625.920	692.304	740.968	775.830,05	826.413,32
Materialni stroški	215.715	208.000	269.996	275.863	243.289	219.724,43	247.169,39
Investicije	30.947	49.013	45.497	99.125	82.321	82.134,82	89.166,75
Plačilo za delo članom sveta in pritožbene komisije	30.472	32.565	36.979	31.849	35.997,08	38.299,73	34.151,37
Stroški akreditacij	363.460	251.192	121.234	169.939	218.997	328.119,63	304.841,56
Materialni stroški – prepoznavnost				54.479	41.580	61.401,24	52.775,82
OS – sredstva odškodnin			3.961		-		
1+2+3+4+5+6+7	1.209.959	1.116.003	1.103.587	1.323.558	1.363.152	1.505.509,90	1.554.518,21
EIQAS	33.263	4.247		-			
SKUPNA PORABA 1+2+3+4+5+6+7+8	1.243.222	1.120.250	1.103.587	1.323.558	1.363.152	1.505.509,90	1.554.518,21

VIII. KADRI

S 1. 1. 2022 je začela veljati obširna sprememba sistemizacije, ko se je agencija iz štirih sektorjev ponovno preoblikovala v tri, in sicer v sektor za analize in informatiko, sektor za kakovost in mednarodno sodelovanje ter v sektor za splošne zadeve.

Število zaposlenih se v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 ni spremenilo. Skladno s sprejetim kadrovskim načrtom je bilo na agenciji 20 zaposlenih: direktor, 7 zaposlenih v sektorju za analize in informatiko, 7 zaposlenih v sektorju za kakovost in mednarodno sodelovanje in 5 zaposlenih v sektorju za splošne zadeve.

Že nekaj let utemeljujemo potrebe po dodatnih zaposlitvah, zato bi bilo potrebno število zaposlenih v naslednjih letih povečati.

V skladu z Uredbo o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede so bili izpeljani letni postopki ocenjevanja in preverjanja izpolnjevanja pogojev za napredovanje v višje plačne razrede.

Načrt izobraževanja zaposlenih v letu 2022 je bil v celoti izpeljan. Poleg krajših, tematskih izobraževanj vseh zaposlenih, se je agencija odločila financirati tudi doktorski študij trem zaposlenim. Njihovo na novo pridobljeno znanje bo uporabila za nadgradnjo in strokovne izboljšave na delovnih področjih agencije.